

Světová ekonomika

vanou péčí jednotlivých podniků, jsou miliony lidí bez jakéhokoliv nemocenského, starobního nebo sociálního zajištění. K tomu přistupují značné příjmové rozdíly mezi městem a venkovem.

Ekonomika **Jižní Koreje** od konce roku 2002 slábla. Projevilo se to především v poklesu domácí poptávky, která ve dvou předchozích letech byla motorem vzestupu. Ochablost soukromé spotřeby byla výraznější než v jiných asijských zemích. Poněvadž spotřeba domácností je současně jedním z nejkřehčích faktorů korejského hospodářství, snažila se Korejská banka (Bank of Korea, tj. ústřední banka) omezit dynamiku zadlužování domácností (což se jí podařilo a toto zadlužení spadlo ze 107 % disponibilního příjmu v prosinci 2002 na 103 % v polovině roku 2003).

Jak ukazuje nejnovější studie, je možné nazvat **africký růst** »ekonomickou tragédií 20. století«. Jde zejména o »subsaharskou« Afriku, tj. Afriku na jih od Sahary. Od roku 1974 do poloviny 90. let byl ekonomický růst této části světa negativní. Hrubý domácí produkt na obyvatele byl v roce 2003 menší, než byl v roce 1974. Zatímco v roce 1975 žilo v subsaharské Africe 140 milionů obyvatel pod úrovní chudoby, v roce 2003 to bylo 360 milionů. Protože ani rozsáhlé programy pomoci nepřinesly podstatné změny této situace, jsou zřejmě zapotřebí nové iniciativy. Například větší zaměření na pustošivé zdravotní problémy by mohlo výrazněji pomoci. Afričané sami nemají ani zdroje, ani dostatečné znalosti pro vývoj vakcíny proti AIDS nebo malárii. Bilaterální dárci a mezinárodní instituce by v tomto ohledu mohli přinést zlepšení. Afričané sami by zase ukončením všech vojenských konfliktů rovněž významně přispěli k obratu dosavadních záporných trendů.

Když rok 2002 znamenal pro **Latinskou Ameriku** nejhorší pokles posledních dvaceti let, už první čtvrtletí roku 2003 vykazovalo známky obratu k lepšímu například v podobě růstu vývozu. Situace se začala měnit v největší ekonomice oblasti, v Brazílii pod vedením nového prezidenta, MMF byl ochoten úžeji spolupracovat s novým prezidentem v Argentině. Uruguay byla s to vyrovnávat svoje dluhy a stabilizovat hospodářství. Meziamerická banka pro rozvoj (IDB) dokonce na jaře 2003 optimisticky prognózovala, že ekonomika této oblasti poroste v roce 2003 o 1,5–2 % s výhledem na 4 % v roce 2004. Investoři byli ovšem opatrnější: podle údajů Hospodářské komise OSN pro Latinskou Ameriku a Karibik (CEPAL) investice v Latinské Americe klesly v roce 2002 o třetinu a pokračovaly tak v trendu zahájeném v roce 2001. Úplně se oblast ještě nezbavila následků argentinské krize z roku 2001.

Přes všechny hospodářské a politické potíže, k jejichž řešení by mohly přispět Spojené státy, spolupracují Brazílie a Argentina úzce v regionální ekonomické politice a čelí americkému tlaku na ustavení celoamerické zóny volného obchodu (obdobě NAFTA, už existující takové zóny pro Severní Ameriku). Listopadové jednání ve floridském Miami, jež mělo položit základní kámen zóny (FTAA), právě na brazilském a argentinském odporu ztroskotalo. Oba státy argumentují, že smlouva podle předloženého návrhu nebere dostatečný ohled na méně vyspělá hospodářství latinskoamerických zemí a odvolávají se na některé negativní dopady, jež má NAFTA.

Štěpán Steiger
odborný spolupracovník Ročenky HN